

Білоцерківський національний аграрний університет
Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра славістичної філології, педагогіки та методики
викладання

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ»</p> <p>Галузь знань - 03 «Гуманітарні науки» Спеціальність - 035 «Філологія» Освітня програма - «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	Обов'язковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	3 кредити ECTS / 90 годин
Семестр	8
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
<p>Профайл викладача</p> 	<p>Карпенко Світлана Дмитрівна Посада: доцент кафедри славістичної філології, педагогіки та методики викладання Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат філологічних наук Робоче місце: навчальний корпус № 6 (бул. Олександрійський, 76), 209 ауд. (кафедра славістичної філології, педагогіки та методики викладання). E-mail: Svitlana.Karpenko@btsau.edu.ua ; svitlanka_nova@ukr.net Зв'язок з викладачем відповідно до графіку консультацій: Вівторок I тиждень 14:00-15:00 Четвер II тиждень 14:00-15:00</p>
Опис дисципліни	<p>Згідно з навчальним планом на 2022–2023 навчальний рік та освітньою програмою «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» спеціальності 035 «Філологія» (переклад), першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на вивчення дисципліни «Основи теорії мовної комунікації» виділено 90 академічних годин (3 кредити</p>

	ECTS), у т.ч. лекцій – 16 годин, практичних – 16 годин, самостійна робота студентів – 58 годин.	
Передумови для вивчення дисципліни	Код (за ОП 2022 р.)	Назва навчальної дисципліни
	ОК 1	Вступ до мовознавства
	ОК 17	Лінгвокраїнознавство країн 1-ї іноземної мови
	ОК 20	Українська мова та література
	ОК 22	Методика викладання іноземної мови
	ОК 23	Філософія
	ОК 24, 25, 26	Навчальна практика
Мета вивчення дисципліни	Мета курсу – дати базове розуміння про комунікативну лінгвістику: з'ясувати природу, компоненти і форми комунікації; показати вплив на засоби мови психічних, соціальних, когнітивних, культурних та інших чинників, а також різноманітних ситуативних складових комунікації.	
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи Zoom, Google Meet, e-mail, мобільні додатки Viber, Telegram, Whats App. Студенти отримують індивідуальні консультації у засвоєнні навчального матеріалу.	
Очікувані результати навчання	ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.	
	ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчання.	
Програма навчальної дисципліни	Модуль 1. «Природа, компоненти і форми комунікації» Тема 1. Природа спілкування і комунікації <i>Ключові слова: спілкування, комунікація, закони спілкування, моделі комунікації.</i> Тема 2. Компоненти комунікації <i>Ключові слова: елементарні компоненти і засоби комунікації, канали комунікації, комунікативний шум, вербальні та невербальні компоненти спілкування, ситуативний контекст спілкування.</i> Тема 3. Форми мовного спілкування <i>Ключові слова: монолог, діалог, полілог, мала мовна група.</i>	

	<p>Тема 4. Породження і сприйняття мовлення як основа комунікації <i>Ключові слова: моделі, етапи і рівні породження мовлення; сприйняття мовлення; слухання.</i></p> <p>Тема 5. Загальна характеристика складових комунікативного акту <i>Ключові слова: комунікативний акт, прагматичні аспекти комунікації, компоненти комунікативного акту, інтенція, стратегія, мовець, комунікативний кодекс, максима спілкування.</i></p> <p>Модуль 2. «Засоби мовного коду в комунікації» Тема 6. Складові комунікативного акту, пов'язані з мовним кодом <i>Ключові слова: дискурс, текст, типологія текстів, експліцитна та імпліцитна інформація, мовленнєвий жанр, мовленнєвий акт.</i></p> <p>Тема 7. Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування <i>Ключові слова: стиль спілкування, мовна особистість, усне і писемне спілкування, функціональний стиль мовлення, комунікативно-риторичні якості мовлення, мовленнєвий етикет, реєстр, тональність, атмосфера спілкування.</i></p> <p>Тема 8. Комунікативні девіації (невдачі) <i>Ключові слова: комунікативні девіації, невдачі, типологія комунікативних девіацій.</i></p> <p>Модуль 3. «Міжкультурна комунікація» Тема 9. Міжкультурна комунікація <i>Ключові слова: мовний код, міжкультурна комунікація, мовленнєвий етикет, комунікативні табу, мовний стереотип, національний стереотип, комунікативна ситуація, інтеракція, трансакція, мовні кліше.</i></p>
<p>Методи навчання</p>	<p>У системі вивчення дисципліни використовується комплекс методів навчання: від пояснювально-ілюстративного та репродуктивного – до максимально продуктивних – проблемного, евристичного та дослідницько-пошукового. Передбачено, що всі форми організації навчання є практико зорієнтованими, оскільки повноцінно реалізують мету студентоцентрованого навчання – активізувати пізнавально-творчу діяльність здобувачів вищої освіти, організувати суб'єктно-суб'єктну взаємодію. Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі PowerPoint), дискусійне обговорення проблемних питань. На практичних заняттях вирішуються ситуаційні завдання, набуваються навички засвоєння матеріалу через виконання аналізу</p>

	<p>комунікативних ситуацій, публічний захист науково-дослідних міні проєктів.</p> <p>Використовуються елементи і прийоми: критичного мислення, рефлексії, дискусії, мозкового штурму, мозаїки тощо.</p> <p>В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання, коли взаємодія з викладачем відбувається за допомогою застосунків Zoom чи Google Meet для відеоконференцій, освітньої платформи Moodle BNAU для виконання самостійних дослідницьких і підсумкових тестових завдань, файлообмінних соціальних мереж Telegram, Viber, інтерактивна складова навчання здобувачів вищої освіти доповнюється іншими застосунками для зворотного зв'язку: google-форми для опитування, Google Classroom тощо.</p>
<p style="text-align: center;">Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: здобувачі мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p style="text-align: center;">Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основні джерела інформації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. – К: Академія, 2014. 343 с. 2. Карпенко С.Д. Основи теорії мовної комунікації. Навчально-методичне видання. – Біла Церква. БНАУ, 2018. 140 с. 3. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : Підручник [Електронний ресурс]. - Вид-во: Чабаненко Ю.А.Черкаси. – 2011. 348 с. Режим доступу: https://eknigi.org/gumanitarnve_nauki/150588-osnovi-teorivi-movnovi-komunikacivi.html <p style="text-align: center;">Додаткові джерела інформації</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Вуколова В. О. Основи теорії мовної комунікації [Електронний ресурс] : опорний конспект лекцій – Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – Систем.

вимоги: Acrobat Reader. – Режим доступу: http://10.0.2.150/docs/2017/28_2017/OTMK_OKL.pdf

5. Морозова І.Б. Мовленнєвий портрет комунікативного лідера (гештальтсинтаксичний аспект розгляду) / І.Б. Морозова, О.О. Пожарицька, О.О. Степаненко //Актуальні проблеми філологічної науки: сучасні наукові дискусії: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю д.філол.н., проф. Таранця В.Г., м. Одеса, 23-24 березня 2018. – Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2018. – С. 98-100.

6. Морозова І.Б. Комунікативно-синтаксичні особливості дитячого мовлення в жанрі інтерв'ю / І.Б. Морозова, Т.-Є. Цапенко // Мова. Науково-теоретичний часопис з мовознавства. – Одеса: «Астропринт», 2017. – № 28. – С. 14-21.

7. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К.: ВЦ Академія, 2010. – 240 с.

8. Якубовська М.С. Формування комунікативної культури як основи професійної компетентності студентів заочної форми навчання ВНЗ технічного профілю. – Львів, 2014.– 272 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації [Електронний ресурс] / Ф. С. Бацевич. – Київ : Довіра, 2007. – 205 с.– Режим доступу: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/>

2. Ніколаєнко І.В. Міжкультурна комунікація і мова. – http://www.rusnauka.com/13.DNI_2007/Philologia/21224.doc.htm

3. Косенко Ю. С. Основи теорії мовної комунікації : навч. посібник [Електронний ресурс] / Ю.В. Косенко. – Суми: Сумський державний університет. 2011. 187 с. Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/30280>

4. Нечипоренко В. О. Проблеми міжкультурної комунікації і перекладу [Електронний ресурс] : опорний конспект лекцій / В. О. Нечипоренко. — Електронні дані. – Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – Систем. вимоги: Acrobat Reader. – Режим доступу: http://10.0.2.150/docs/2017/136_2017/ .

5. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : Підручник [Електронний ресурс] / О. О. Селіванова. – Вид-во: Чабаненко Ю.А., Черкаси. – 2011. – 348 с. Режим доступу: https://eknigi.org/gumanitarnye_nauki/150588-osnovi-teoriyi-movnoyikomunikaciyi.html

6. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації [Електронний ресурс] Навчальний посібник / О.В. Яшенкова – Київ: Академія, 2010. 309 с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk756619.pdf>